

Федоренко А. А., здобувачка освіти,
науковий керівник: **Гібкін К. Р.**, викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

РЕКРЕАЦІЯ І ТУРИЗМ, ЯК ЕТАПИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Україна країна, що знаходиться в центрі Європи має всі передумови для належного розвитку економіки за рахунок туризму. Культура України багата своєю історичною спадщиною, а також природними чудесами. Переваги вигідного географічного положення України використовуються протягом тисячі років. Тому, так важливо розуміти і знати коли і як починався розвиток туризму на нашій землі, щоб мати уявлення як ми можемо вдосконалити та популяризувати його в Україні.

Перший період розвитку туризму в Україні пов'язаний з мандрівництвом від найдавніших часів. Наприклад, Геродот, описує Північнопричорноморські степи України, населені тоді скіфами: «їхня країна рівнинна і рясніє травою, і зрошується водою багатьох річок, яких стільки, скільки каналів у Єгипті. Я назову ті з них, які найбільш відомі і судноплавні від самих своїх джерел. Це Істр (Дунай), що має п'ять гирл, а потім Тірас (Дністер), Тіпаній (Південний Буг), Борисфен (Дніпро), Танаїс (Дон). У добу Середньовіччя витоки вітчизняного туризму найінтенсивніше виявилися за існування Київської Русі. Писемні джерела засвідчують, що Руська Земля була багатою державою: мала, як на цей період часу, розвинуте сільське господарство. Давньоруські ремісники досягли високої майстерності в ливарній справі, центрами яких були Київ, Львів, Володимир, Галич, Холм. У XIV-XV ст. (період урбанізації Європи) Київ мав провідне значення в господарському житті Центрально-Східної Європи. У цей час на західних землях зростає значення м. Львова як ремісничого, адміністративного й оборонного центру [1].

Другий період розвитку туризму в світі, пов'язаний із розвитком індустріального суспільства, сприяв перетворенню стихійного мандрівництва на організований туризм. Вигідне географічне положення, значна історико-архітектурна спадщина та високий адміністративний статус Києва у XIX ст. Сприяли перетворенню його на вагомий туристичний центр Європи. У 1901 р. Було створено товариство туристів із відділеннями у Києві, Харкові, Полтаві, Катеринославі, Кам'янці-Подільському, Одесі. Відкриття курорту «Трускавець» відбувалося 1827 р. Перший лікувальний санаторій у Моршині з'явився 1876 р. На Закарпатті цілеспрямована розбудова бальнеорекреації та її інфраструктури припадає на період перебування у складі Чехословаччини (1919-1938 рр.).

У **третій міжвоєнний період** розвитку туризму в Україні туристично-краєзнавча робота на західноукраїнських землях, завойованих тоді Польщею, швидко відновилася. У 1921 р. Професор І. Крип'якевич заснував «Кружок любителів Львова». За його допомогою організовували перші науково-пізнавальні мандрівки Львовом та його околицями. Відомими центрами гірськолижного туризму стали курорти Славське, Розлуч, Сянки. Виникли лижні витяги на горах Тростян, Високий Верх, Ільза, Кичера. Центрами сільського зеленого туризму були с. Криворівня, присілок Ярем-ча – Дора, Космач, Сколе, Гребенів, Славське, Розлуч, Тухля, Болехів, Рожнятів, Жаб'є (Верховина), Ворохта, Микуличин, Вижниця, Воловець, Рахів.

Четвертий етап світового розвитку туризму. Туризм в Україні ще довго перебував у занепаді після Другої світової війни. Лише у 60-х роках держава виявила інтерес до його подальшого розвитку, зокрема тоді, коли в 1965 р. На рівні областей були створені профспілкові ради з туризму та екскурсій, підпорядковані Українській республіканській раді з туризму та екскурсій [2].

Культура України багата своєю історичною спадщиною, а також природними чудесами. Туризм в Україні характеризується тривалим процесом розвитку. Цей процес можна

поділити на чотири основні етапи. Кожен етап по своєму унікальний і «приніс» багато вкладень у розвиток українського туризму.

Список використаних джерел:

1. Розвиток внутрішнього туризму в Україні як об'єкта управління. Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/rozvitok-vnutrishnogo-turizmu-v-ukrayini-yak-ob-ekta-upravlinnya> - Станом на 18.02.2023. – Назва з екрану
2. Розвиток туризму України. Режим доступу: https://pidru4niki.com/1806020343752/turizm/rozvitok_turizmu_ukrayini - Станом на 18.02.2023. – Назва з екрану

Федько Р. М., здобувач освіти,
науковий керівник: **Сєдих К. В.**, к.т.н.,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

Мета – полягає в обґрунтуванні ролі інновацій у розвитку готельно-ресторанного бізнесу.

Індустрія туризму – сукупність різних суб'єктів туристичної діяльності (готелі, туристичні комплекси, кемпінги, мотелі, пансіонати, підприємства ресторанного господарства, транспорту, заклади культури, спорту), які забезпечують прийом, обслуговування та перевезення туристів.

Інновації досліджували українські та зарубіжні вчені, зокрема питання готельно-ресторанного бізнесу, проте в їх працях не було проведено паралель між розвитком готельно-ресторанного сектору та впровадженням інновацій.

Інноваційний процес готельно-ресторанних підприємств можна розглядати як комплекс послідовних дій, унаслідок яких новація розвивається від ідеї до конкретного продукту та поширюється під час практичного використання.

Перебіг інноваційного процесу в готельно-ресторанному бізнесі, як у будь-якому іншому, визначається складною взаємодією багатьох чинників. Успіх у цьому випадку залежить від управлінського механізму, який об'єднує в єдиний потік витоки ідеї, їх розроблення, впровадження, реалізацію, поширення та споживання.

На розвиток інноваційного процесу в готельно-ресторанному бізнесі впливають:

1. Стан зовнішнього середовища, в якому він відбувається (тип ринку, характер конкурентної боротьби, практика державного регулювання, рівень освіти тощо).
2. Стан внутрішнього середовища окремих організаційних і господарських систем (фінансові та матеріально-технічні ресурси, застосування технологій, зв'язки з зовнішнім середовищем тощо).

3. Специфіка самого інноваційного процесу в готельному та ресторанному середовищі.

Ефективність інноваційного процесу в готельно-ресторанному господарстві визначається лише після впровадження інновації, коли з'ясовують, якою мірою вона задовольняє потреби споживчого ринку. Важливе значення при цьому має інструмент моделювання. Модель інноваційного процесу дає змогу виділити в інноваційній діяльності

окремі складові, відкриваючи тим самим можливість наскрізного планування інновації за стадіями, з урахуванням кон'юнктурних змін.

На відміну від науково-технічного прогресу, інноваційний процес у готельно-ресторанному секторі не завершується тільки впровадженням новації, а має неперервний характер, оскільки з поширенням (дифузією) інновація вдосконалюється, стає ефективнішою, набуває нових споживчих якостей.